

De verrukkelijke tekst van A.M. Homes opgevoerd door een Vlaams-Hollandse combinatie.

Vanaf 19/2

Wil je mijn recept voor rampspoed? Zo begint A.M. Homes' onvergetelijke roman *Vergeef ons* uit 2014.

Het is een smakelijke, literaire lust opwekkende zin, ook door wat volgt: 'De waarschuwing: vorig jaar, Thanksgiving bij hen thuis.' Zinnen vol belofte in een onweerstaanbare combinatie: eten, feestdagen, ellende. Inderdaad volgen daarna nog 557 pagina's verrukkelijke rampspoed.

Aan het woord is Harold, 'Harry', Silver, die een overzichtelijk leven leidt als universitair docent en Nixonkenner. Een uitgeblust huwelijk, kinderloos gebleven – tot zover niets gekks aan de hand. Wel is er altijd de schaduw van zijn oudere broer George: een gewetenloze narcist, maar ook langer, knapper, succesvoller, rijker. Vader van twee kinderen, mediamagnaat, getrouwd met een mooie vrouw.

Als na die omineuze Thanksgivingviering bij George de stoppen doorslaan met drie doden tot gevolg, neemt het leven van Harold een verrassende, onregelende en ten slotte semi-optimistische wending. Wat begint met moord en rampspoed, eindigt in hoop. Tragedie leidt tot catharsis. Zeer verheugend dus dat regisseur Guy Cassiers *Vergeef ons* in februari op de planken brengt, in een coproductie van zijn Vlaamse Toneelhuis en Toneelgroep Amsterdam.

Homes (56, geboren in Washington) doet niet aan uitgesponnen filosofieën of gedetailleerde beschrijvingen. In die zin lijkt haar stijl gemaakt voor toneel. Ze schrijft bijna alleen maar dialoog en je hóórt haar personages spreken. Acteur Eelco Smits

speelt straks de rol van Harold, en hij lijkt daarin alvast uitstekend gecast. Smits blinkt vaker uit in de rol van brave burgerman die uit de bocht vliegt, zoals recentelijk nog in *Uit het leven van marionetten*, waarin hij een man speelt die een prostituee vermoordt.

Smits is uiterlijk beschaafd maar heeft ook iets gevaarlijks, iets fataal getroebleerds. Laat hij zijn smalle schouders zakken, dan heeft hij een intens tragisch voorkomen. Uit zijn quasi-onschuldige 'wat overkomt mij nu weer?'-blik spreekt tegelijk verbazing en desillusie.

A.M. Homes' Great American Novel mag dan tamelijk lijvig en omvangrijk zijn, ze raast in montere sneltreinvaart met veel humor langs de gebutste levens van haar personages. In haar royale oeuvre (zeven romans, drie verhalenbundels, drie non-fictieboeken) zijn verstoorte familierelaties en de hunkering naar contact immer terugkerende thema's.

Homes schrijft met een zekere welust over mensen die op de automatische piloot langs elkaar heen leven. En deelt dan met sadistisch genoegen de klap uit die hen uit koers brengt – wellicht nu dan eindelijk de goede kant op. Haar werk is empathisch en hard tegelijk: eerlijk, vlijmscherp en venijnig, gul gelardeerd met humor.

Nu staat Guy Cassiers als regisseur niet per se bekend om zijn humor. Hij is eerder de man van concentratie en contemplatie, die zwaarmoedige thema's serveert op ingetogen Vlaamse fluistertoon, in een stemmig en somber schemerdonker.

Spannend dat juist hij met dit materiaal aan de slag gaat. Al is het dus nog de vraag hoe Homes' vinnige, felgekleurde geestdrift bij hem vorm zal krijgen.

Herien Wensink

Vergeef ons, door Toneelhuis i.s.m. Toneelgroep Amsterdam. V.a. 19/2.

Eelco Smits als Harry in *Vergeef ons* door Toneelhuis en Toneelgroep Amsterdam in de regie van Guy Cassiers.

Foto Jan Versweyveld